



**БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ
ПРИРОДЕН ГАЗ**

а: "Филип Кутев" 1,
София 1407, България
т: +359 2 4283 593
ф: +359 2 9621 724
у: www.naturalgas.bg

БАПГ- Изх.№801/17.10.2024 г.

**ДО
Г-н Иван Иванов
Председател
Комисия за енергийно и водно регулиране
Бул. „Княз Александър Дондуков” № 8-10
гр. София, 1000**

Относно: Становище относно Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 19.03.2013 г. за регулиране на цените на природния газ

Уважаеми г-н Иванов,

Във връзка с публикувания за обществено обсъждане проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 19.03.2013 г. за регулиране на цените на природния газ (НИД на Наредба 2), бихме искали да изразим колективното становище на сдружение „Българска асоциация Природен газ“ (БАПГ) по така предложените текстове на работната група.

На първо място, бихме искали да изразим нашата принципна позиция, че нормативната уредба в газовия сектор е значително остаряла и не отговаря на настоящите пазарни условия и ниво на развитие на сектора. Предложеният проект на НИД на Наредба № 2 предлага само частични корекции, като в същото време няма да съвпадне времево с предстоящото отваряне на процедура за приемане на Правила за снабдяване с природен газ от обществения доставчик, като част от Правилата за търговия, каквото беше настояването на сектора с цел синхронизация на двата документа. Необходимо е да се възприеме комплексен подход по осъвременяване и осигуряване на необходимата нормативна рамка, базиран на активен диалог между всички заинтересовани страни.

Използваме случая да припомним, че съгласно чл. 30, ал. 2 от Закона за енергетиката (ЗЕ) *„Цените на ... природния газ и услугите, предоставени от енергийните предприятия, не подлежат на регулиране от комисията при установяване от нея наличието на конкуренция, която създава предпоставки за свободно договаряне на цените при пазарни условия за съответната дейност в енергетиката“*. Както многократно сме подчертавали, БАПГ твърдо отстоява позицията, че в сектор природен газ са налице всички условия за либерализация и това може да донесе редица ползи в социален, икономически и екологичен аспект, като същевременно облекчи и Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) от редица административни процедури.

В следващите точки излагаме и нашето становище по конкретно предложените текстове от проекта на НИД на Наредба № 2:

I. БАПГ възразява срещу редакцията в Параграф 3 от Проекта, предлагаща промяна в чл. 13, ал. 5 от Наредбата, касаеща изчисляването на безлостовия коефициент β (бета). БАПГ нееднократно е изразявала своята позиция, че вместо ценовото регулиране да отразява обективната пазарна реалност, се получава точно обратния ефект. Данните от интернет страницата на проф. Aswath Damodaran за страните от Западна Европа, които иска да ползва КЕВР, включват страни с различна степен на развитие на газова инфраструктура, което е макар и косвено доказателство, че този източник в частта за страните от Западна Европа не е подходящ за използване, когато трябва да бъде създадена подходящата рамка за инвестиции в газоразпределителна инфраструктура. От критична важност за развитието на сектора на природния газ е гарантирането на справедлива норма на възвръщаемост, защото се наблюдава пряка връзка между нивото на инвеститорския интерес и качеството на предоставяната услуга на крайните клиенти. Използването на изходни данни от сайта на проф. Damodaran, където има изрично посочен отказ от отговорност от негова страна за потвърждаване на достоверността на предоставените данни и където се посочва, че неговото поддържане е с любителски цели, може да компрометира обективното изчисляване на нормата на възвръщаемост в сектора природен газ, особено при газоразпределителните предприятия. С интерес чухме и за опита на работната група да заимства полезни регулаторни практики от други страни. Подобен опит обаче трябва да бъде прилаган много внимателно, защото ако не бъдат отразени всички специфики на етапа, на който се намира местният пазар, въпросният коефициент би могъл вместо стимулиращ да има възпиращ инвестициите в сектора ефект. Предоставяме и малко конкретни числови данни, за да аргументираме нашето твърдение. Страните с развити газоразпределителни мрежи отдавна са достигнали почти 100 % достъп на домакинствата до газова инфраструктура, което е предпоставка днес да се прилагат методи за регулиране на цените, които да гарантират само и единствено поддържане на създадените активи в кондиция. Българският пазар на природен газ категорично се различава от страни като Румъния, Унгария, Гърция, Словакия и други по един безспорен фактор, който подлежи на обективно изчисление. Средната дължина на изградена газоразпределителна мрежа на един жител в България е около 5 пъти по-малка от средното за Европейския съюз. Подобно съотношение ясно показва, че за да бъде стимулирано бързото развитие на съвременна газоразпределителна инфраструктура, която да гарантира сигурност на снабдяването и високо качество на услугите в сектора, е необходимо да бъде увеличена атрактивността на нови инвестиции в сектора. Последното може да бъде осигурено чрез създаване на подходяща среда и атрактивна възвръщаемост на инвестициите в сектора за следващите 10-15 години. Предлагаме да се обединят усилията и експертизата на заинтересованите страни и създаване на работна група, която да преразгледа настоящия начин

за изчисляване на коефициентите за норма на възвръщаемост и да се предложат по-ефективни и справедливи подходи, отчитащи следните основни фактори:

- Корелацията между пазарния риск, присъщ на съответното предприятие, и пазарния риск в сектор природен газ в България, а не в страните от Западна Европа;

- Нивото на проникване на газификация в страната спрямо другите европейски страни, както и хоризонта на регулаторния период.

II. БАПГ напълно подкрепя § 5 от Проекта, предлагащ изменения в чл. 19 от Наредбата, така че да се осигури по-справедливо разпределяне на разходите по снабдяване между съответните енергийни предприятия и крайните клиенти. Признаването на разходи за балансиране в цената на крайния снабдител постига по-обективно формиране на цената на природния газ, отчитащо характерната неравномерност в консумацията на битовите потребители и обективната невъзможност за точно прогнозиране на потреблението от страна на крайните снабдители. Във връзка с тази част от измененията в Наредбата, предложени от работната група, бихме желали отново да припомним, че пълно решаване на проблема със справедливото, обективно и обосновано разпределяне на разходите може да бъде постигнато, само ако едновременно с приемането на измененията в Наредбата, бъдат приети и правила за обществена доставка на природен газ в сектора.

III. Категорично възразяваме срещу Параграф 8 от Проекта, като определяме предложението на работната група като неизпълнение на съдебно решение от страна на КЕВР. Недопустим е опитът за връщане на текст в нормативната уредба, отменен с влязло в сила произнасяне от страна на съдебния орган. В своето решение Върховният административен съд ясно посочва, че с разпоредбата на чл. 25, ал. 2, т. 3 (който с несъществени редакции е включен в проекта на НИД на Наредба 2) е нарушен принципът на чл. 31, т. 1 от ЗЕ, съгласно който цените следва да са основани на обективни критерии, които в основата си са икономически, а цената трябва да е проявление на икономически фактори, както и принципът на т. 4 от същата норма, изискващ цените да осигуряват икономически обоснована норма на възвръщаемост на капитала. Съдът категорично счита, че в чл. 25, ал. 2, т. 3 не съществува критерий, който да отчита в пълнота всички ценообразуващи елементи – продажби, разходи и инвестиции, както и връзката между тях.

С уважение,


Светослав Иванов
Председател на Управителния съвет на
„Българска асоциация Природен газ“



БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ
ПРИРОДЕН ГАЗ